

Verse groenten van volkstuin naar de Voedselbank

Volkstuinen zijn weer helemaal hot. Wie er een wil hebben moet vaak lang op de wachtlijst staan. De meeste mensen beschouwen het hebben van een volkstuin als een leuke, ontspannende hobby in de buitenlucht. Maar op steeds meer plekken ontpopt de volkstuinder zich als ware vrijwilliger voor de Voedselbank. Zo ook in Utrecht.

Kirsten Klomp

In de Papendorpse polder grenzend aan het Amsterdam-Rijnkanaal ligt Park Groenewoud. Een bijzonder park waar sinds tien jaar amateur-tuindersvereniging (ATV) De Hoge Weide is gevestigd. De verschillende tuinen van het volkstuinencomplex liggen midden tussen de kantoorvilla's en het park heeft een openbaar karakter, wat allebei uniek is in Utrecht en Nederland. Maar dat is niet het enige wat dit complex uniek maakt. ATV De Hoge Weide heeft als enige volkstuinvereniging van Utrecht een speciale voedselbanktuin, waar verse groenten worden verbouwd voor gezinnen die zijn aangewezen op de Voedselbank.

Het idee voor deze voedselbanktuin ontstond zo'n vier jaar geleden. De gemeente Utrecht stelde bij het realiseren van het park al vast dat er speciale thematuinen moesten komen. Langzamerhand kwamen leden met verschillende ideeën voor de tuinen zoals een vlindertuin, bijentuin of schapentuin totdat er nog één tuin over was. Het idee voor die laatste thematuin kwam van Peter van Burik (52). Zittend in zijn volkstuin vertelt Van Burik hoe hij op dat idee kwam. "Ik dacht: Wij zijn altijd maar bezig met het kweken van onze eigen groenten die we zelf opeten of delen met iemand anders", aldus Van Burik. "Maar waarom zou je niet een tuin maken waarbij je ook andere mensen

daarvan kunt laten genieten?" Zo was het idee voor de voedselbanktuin geboren. In totaal werken twaalf leden van ATV De Hoge Weide mee aan het verbouwen van groente in de inmiddels gerealiseerde voedselbanktuin. "Eens in de twee weken gaat er op zaterdagmiddag een groepje van drie à vier man aan de slag", vertelt Peter van Burik, die de werkzaamheden in de tuin coördineert. "We verbouwen vooral gangbare groenten zoals aardappelen, sla en prei, omdat dat bekende groenten zijn. Als je aankomt met snijbiet weten mensen vaak niet wat ze ermee moeten." Terwijl hij de

'Het is wel iets meer dan alleen wortels in de grond stoppen'

grond schoffelt waaronder de aardappelen groeien die ergens halverwege juli geoogst kunnen worden, vertelt de Utrechtse volkstuinder over de grote plant die naast hem staat. "Dat is rabarber. Samen met de spinazie was dat het eerste wat we dit jaar kon-

den oogsten."

Vorige week zat er dus verse rabarber of spinazie in de voedselpakketten van de VoedselbankPLUS, de officiële benaming voor de Voedselbank in Utrecht. Maar het lukt niet elke week om de gezinnen die daarop aangewezen zijn verse groente te geven. "Deze week hebben we niks", vertelt de coördinator van de tuin. "Door het koude voorjaar lopen we ongeveer drie weken achter op schema. We hebben laatst zelfs nog nachtvorst gehad en dat komt de natuur niet ten goede." Maar ook als de oogst optimaal is, is het nooit genoeg om in de behoefte van de Voedselbank te voorzien. Daarom kunnen leden ook zelf groenten in de speciale voedselbankkist leggen als ze die over hebben uit hun eigen tuin. "Ik kom zelf ook weleens om in de courgettes. Dan is dat een mooie manier om van je overtollige groenten af te komen", aldus Van Burik. De groenten van ATV De Hoge Weide worden door vrijwilligers van de Voedselbank uit de kist gehaald. Zij brengen ze vervolgens naar een centrale opslagplaats waar al het voedsel wordt verzameld. Daar wordt alles gesorteerd en ingedeeld in de verschillende voedselpakketten. Simon Duindam (56) is een van de vrijwilligers die daar verantwoordelijk voor is. "Al het voedsel dat hier binnenkomt sorteer ik eerst op datum", zegt Duindam. "Als daar groente tussenzit

van de voedselbanktuin kijk ik naar wat voor soort groente het is. Bij spinazie en andijvie bijvoorbeeld gaat de fut er al snel uit, dus dat soort groenten komen vaak diezelfde dag nog terecht bij gezinnen die op de Voedselbank zijn aangewezen. Maar aardappels en wortels blijven veel langer goed. Die kunnen we over de hele week verspreiden", zo vertelt Duindam.

De vrijwilliger vertelt in zijn kantoor enthousiast over zijn taak als logistiek medewerker. Hij heeft het initiatief van tuindersvereniging De Hoge Weide om een voedselbanktuin te beginnen van het begin af aan meegemaakt. Een initiatief waar de Voedselbank in Utrecht erg blij mee is. "Als we niks krijgen kunnen we ook niks geven, want het moet allemaal gratis", legt Duindam uit. "Dat ATV De Hoge Weide een moestuin heeft ontworpen speciaal voor de Voedselbank, vinden wij daarom heel bijzonder." Duindam benadrukt ook dat ze veel baat hebben bij de overschotten die leden van de volkstuinvereniging in de kist leggen. "De mensen die daar bijvoorbeeld sla of andijvie over hebben, kunnen er niks meer mee, terwijl er bij ons genoeg gezinnen staan te popelen om dat soort groenten. Veel meer volkstuinverenigingen zouden dat moeten doen." Groente blijft een schaars goed bij de Voedselbank. De gemeente Utrecht telt inmid-

dels 570 gezinnen die wekelijks een voedselpakket ophalen. Dat zijn er dertig meer dan vorig jaar. Dat grote aantal huishoudens maakt het ook moeilijk om de verse groenten van de voedselbanktuin te verdelen. "Als

'Soms staan de mensen wel raar te kijken, zoals vorige week met de rabarber'

ik alles eerlijk moet verdelen zou iedereen bij wijze van spreke maar één aardappel krijgen", vertelt Duindam. "Het is helaas nooit genoeg. Daarom houd ik in een lijstje bij wanneer welk gezin wat krijgt. Als ik dan weer verse groenten heb, gaat dat naar de volgende op het lijstje, totdat ik iedereen heb gehad."

De gepassioneerde vrijwilliger gaat staan en loopt naar de achterkant van het gebouw waar al het voedsel wordt verzameld in een soort loods. Hij opent de twee grote klappen die leiden naar de centrale opslagplaats. In de ruimte die ongeveer zo groot

is als een gymzaal staan kratten en dozen vol met etenswaren opgestapeld in stellingen langs de betonnen muren. Tussen al het voedsel zit deze week geen verse groente van de voedselbanktuin. Op de vraag of er wel andere groenten zijn die de Voedselbank nu kan uitdelen antwoordt Duindam met: "Nee, helemaal niks." Hij vertelt dat zelfs alle potten en blikken met groente op zijn. "De laatste potten heb ik vorige week weggegeven", zegt Duindam teleurgesteld. Volgens Duindam zijn de gezinnen die de groenten uiteindelijk op hun bord krijgen erg dankbaar. "Soms staan de mensen wel raar te kijken, zoals vorige week met de rabarber. Dan vragen ze aan mijn collega's wat het is en hoe ze het moeten klaarmaken. Maar ze zijn vaak extra blij met verse groente, omdat ze het bijna nooit krijgen", aldus Duindam. Ook Peter van Burik merkte dat cliënten van de Voedselbank erg dankbaar zijn. "Bij de opening van de voedselbanktuin was er iemand van de Voedselbank aanwezig die een dankbrief voorlas van een moeder van twee kinderen", vertelt Van Burik in zijn volkstuin. "Wat ik toen hoorde ging door merg en been. Er stond een hele groep mensen omheen en het was ineens muistil. Dan besef je wel dat het om iets meer gaat dan alleen wat wortels in de grond stoppen. Het werk dat je doet krijgt dan ineens een diepere lading met zich mee."

Peter van Burik schoffelt de grond rondom de aardappels die over een maand geoogst kunnen worden. Foto: Kirsten Klomp.

Simon Duindam staat in de opslagplaats van de Voedselbank waar geen pot groente meer te vinden is. Foto: Kirsten Klomp